

Dosarul nr. 2rac-329/2019

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni (A. Andronache)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecător
judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, reprezentată de către avocatul Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Normexim”, Pșenița Marcel cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a ț ă :

La 11 noiembrie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” a adresat cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Normexim”, solicitând încasarea sumei de 352 621 de lei cu titlu de datorie, 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 7500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat.

În motivarea acțiunii a indicat că în perioada 16 septembrie 2014–03 noiembrie 2014 a livrat Societății cu Răspundere Limitată „Normexim” mere și prune proaspete în sumă totală de 352 621 de lei, în acest sens fiind eliberate facturi fiscale.

Părțile au stabilit că achitarea urma a fi efectuată în termen de 10 zile de la livrare. După expirarea termenului s-a adresat către pârât cu solicitări verbale și scrise în vederea restituirii benevole a datoriei, însă Societatea cu Răspundere Limitată „Normexim” nu și-a îndeplinit obligațiunile de achitare a costului mărfii.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 23 august 2017, reclamantul a solicitat încasarea sumei de 352 621 lei cu titlu de datorie, 211 156 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, 2000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 16919 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub formă de taxă de stat.

Prin încheierea din 19 august 2016 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni a fost atras în proces în calitate de copârât, Marcel Pșenița.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că reclamantul pretinde încasarea datoriei în sumă de 352 621 de lei, pe baza relațiilor de împrumut cu Societatea cu Răspundere Limitată „Normexim”, iar între părți nu există un raport juridic de împrumut, în sensul dat nefiind prezentate probe corespunzătoare. Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” pretinde executarea unei obligații pentru care termenul nu este determinat și nici nu rezultă din vreo condiție sau din natura acesteia.

Totodată, instanța a reținut că marfa livrată conform facturilor fiscale a fost preluată de către Marcel Pșenița, în urma înțelegerii avute cu administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, Valeriu Vremea, iar Societatea cu Răspundere Limitată „Normexim” a fost doar un intermediar în această tranzacție, în acest sens fiind prezentată recipisa potrivit căruia Marcel Pșenița s-a obligat să achite lui Valeriu Vremea datoria în mărime de 352 621 lei în perioada aprilie–iulie 2016.

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” și s-a menținut hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni.

Prin decizia din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, s-a casat decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Bălți și s-a restituit cauza pentru rejudecarea la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” și s-a menținut hotărârea din 22 decembrie 2017 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni.

Instanța de apel în susținerea soluției sale a reținut că în cererea de chemare în judecată reclamantul nu a indicat explicit natura raportului juridic dintre părți, solicitând restituirea datoriei, iar în preavizul înaintat pârâtului Societatea cu Răspundere Limitată „Normexim” reclamantul și-a întemeiat pretenția de restituire a sumelor datorate inclusiv în baza art. 871 alin. (1) Cod civil care reglementează contractul de împrumut.

Totodată, instanța de apel a subliniat că, în temeiul art. 9 Cod de procedură civilă, prima instanță, manifestând un rol activ în vederea calificării situației de fapt, în ședința de judecată din 23 august 2017 a chestionat reprezentantul apelantului Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” privind caracterul raporturilor juridice stabilite între părți primind răspunsul că sunt relații de împrumut.

Mai mult, despre existența raporturilor de împrumut între părți apelantul susține și în cererea de apel, indicând fără echivoc că nu este de acord cu poziția instanței de judecată că nu există nici un raport de împrumut.

În continuare, instanța de apel, cu trimitere la prevederile art. 372 alin. (3) Cod de procedură civilă, a accentuat că apelantul nu poate schimba temeiul acțiunii în instanța de apel, în cazul dat având dreptul de a înainta o nouă acțiune.

La fel, instanța de apel a enunțat că legislatorul obligă împrumutatul numai la contraprestația de restituire a bunurilor împrumutate și nimic mai mult, pe când în speță reclamantul pretinde la încasarea mijloacelor bănești în locul bunurilor, fără a

specifica necesitatea schimbării acestei obligații, astfel că, facturile fiscale confirmă doar livrarea bunurilor nu și obligațiile acestuia în eventuala sa calitate de împrumutat.

În altă ordine de idei, instanța de apel a invocat că intimatul Marcel Pșenița în ședința instanței de apel a declarat că anume între acesta și Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct” există raporturi juridice de împrumut, și anume el și urmează să achite suma indicată în facturi, până la moment achitând administratorului apelantului suma de 6500 dolari, fără însă a prezenta probe în acest sens.

Astfel, deoarece pretențiile reclamantului nu sunt înaintate față de Marcel Pșenița, care recunoaște existența datoriei pentru marfa livrată, corect a fost respinsă acțiunea privind încasarea datoriei.

La 12 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, reprezentată de către avocatul Ghenadie Odobescu, a declarat recurs împotriva deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului recurentul, cu trimitere la prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele.

Totodată, recurentul a subliniat că responsabilitatea de a determina elementele de fapt, rezultate din aprecierea probelor, revine în primul rând instanțelor inferioare, astfel că, la examinarea în fond a cauzei, în urma dezbaterilor judiciare, instanța de apel urma să dea o calificare juridică conformă prevederilor legale.

Recurentul a solicitat casarea deciziei din 19 martie 2019 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 22 decembrie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 19 martie 2019, recursul fiind depus la 12 aprilie 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 32, vol. III).

Astfel, luând în considerare cele menționate, se constată că cererea de recurs depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, reprezentată de către avocatul Ghenadie Odobescu, a fost declarată în termenul legal de 2 luni, prevăzut de art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs

consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, reprezentată de către avocatul Ghenadie Odobescu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a actului judecătoresc recurat.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (*hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016*).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, reprezentată de către avocatul Ghenadie Odobescu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Vremgal-Fruct”, reprezentată de către avocatul Ghenadie Odobescu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh